

**Promotion of Entrepreneurship and Innovation in the Rural Area of
Kavala, Drama, Smolyan and Blagoevgrad
PEIRA**

„Насърчаване на предприемачеството и иновациите в селските райони на Кавала, Драма, Смолян и Благоевград“, с акроним „PEIRA“ по Програмата за сътрудничество Interreg V-A "Гърция-България 2014-2020, договор за субсидия: В6.3а.23/13.04.21

Бенефициент 4: Регионален център за професионално обучение към ТПП-Благоевград

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Cooperation Programme Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020"

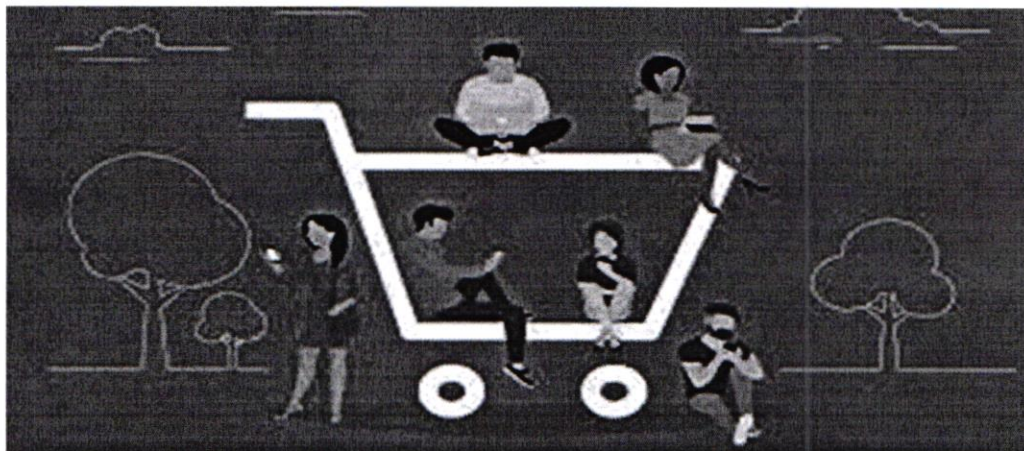
**ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И
СТАРТИРАНЕ НА СОБСТВЕН
БИЗНЕС В СЕЛСКИ РАЙОНИ**

Общи понятия и субекти

Предприемачеството в селските райони е обект с нарастващ интерес от изследователи, консултанти, „policy makers“ в много страни. Генерирайки висока добавена стойност, ориентирани към растеж, използвайки високи технологии, осигурявайки заетост на част от населението, предприемачите се явяват естествен двигател на икономическо развитие в много страни. В контекста на разрастващата се глобализация, новата икономика и членството ни в ЕС, неимоверно нарастват и предизвикателствата към съвременните предприемачи в земеделието и селските райони. А тези предизвикателства могат да бъдат посрещнати с повече информация, познания и умения, които могат да бъдат проследени в рамките на един научноизследователски проект, чрез неговото прагматично приложение в практиката и всички заинтересовани лица.

Общи понятия и субекти

За да се развива аграрното предприемачество във всеки един свой аспект, са необходими ресурси (както финансови, така и знания и умения), които в по-голямата част от случаите не са по силите на бъдещия предприемач. В резултат на появата и функционирането на предприемаческите фирми се наблюдава повсеместно технологично обновление, организационно новаторство и растеж на малкия бизнес в аграрния сектор. Безспорният интерес към предприемачеството в наши дни се обяснява и със социално-икономическите му предимства. На макро равнище те са свързани с растеж на сектора, с преодоляване на икономическата кризи, безработица и със създаване на нови работни места. На микро равнище приносът на предприемачеството се състои в иновативните промени, проявите на творчество, използване на ресурсите, използване на нови рационални форми на организация, откриване и използване на нови икономически възможности, производство на нови продукти/услуги. Предприемачеството може да бъде фактор и за повишаване производителността на труда, в резултат на подобрената организация или внедряване на нови технологии.

Микропредприятия

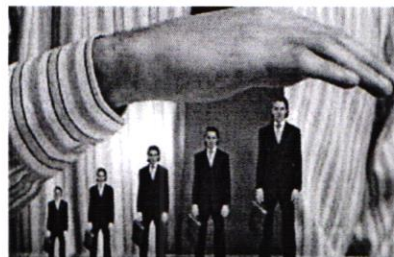
- Персонал- по-малък от **10 души**;
- Годишен оборот- по- малък от **3 900 000 лв.**, и/или стойност на активите, която не надвишава **3 900 000 лв.**
- ✓ **Микропредприятията преобладават във всички икономически дейности. Те съставляват около 90% от МСП. Най-уязвими са стартиращите микропредприятия поради ограничен достъп до финансов ресурс.**

Малки предприятия

- Персонал- между 10 и 50 души;
- Годишен оборот – по-малък от 19 500 000 лв., и/или стойност на активите, която не надвишава 19 500 000 лв.

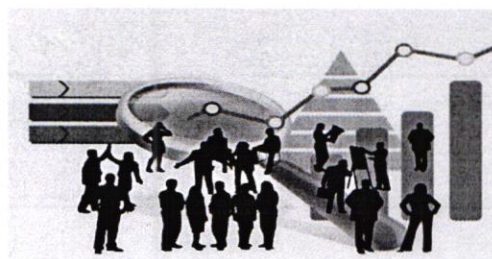
Сравнително устойчиви са по време на икономическа криза

Средни предприятия

- Персонал- между 50 и 250 души;
- Годишен оборот- под 97 500 000 лв. и/или стойност на активите, която не превишава 84 000 000 лв.

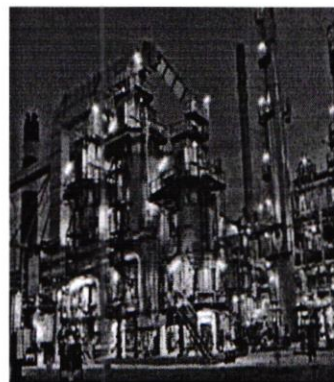
Имат достъп до банкови заеми и възможности за диверсификация на бизнеса

Големи предприятия

- над 250 души персонал;
- годишен оборот над 97,5 млн. лв.
и/или стойност на активите над
84 млн. лв.

Имат лесен достъп до банкови заеми и
възможности за диверсификация на
бизнеса

Пазарни условия за предприемачеството

Държавата, като един от субектите в процеса на предприемачество, има водеща роля при определяне на пазарните условия ЧРЕЗ:

Законодателство

- Закон за малките и средни предприятия
- Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика
- Закон за счетоводството
- Търговски закон
- Закон за корпоративното подоходно облагане
- Закон за данъка върху добавената стойност

Пазарни условия за предприемачеството

Държавата, като един от субектите в процеса на предприемачество, има водеща роля при определяне на пазарните условия ЧРЕЗ:

Програми за финансиране през програмен период 2021-2027

www.eufunds.bg – най-подходящи за бизнеса са

- Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
- Програма за развитие на човешките ресурси
- Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“
- Програми по ИНТЕРРЕГ

Пазарни условия за предприемачеството

Държавата, като един от субектите в процеса на предприемачество, има водеща роля при определяне на пазарните условия ЧРЕЗ:

Програми за обучение

Проекти на обучителни организации

Активни мерки на пазара на труда

Предимството да имаш собствен бизнес

- **Независимост и контрол**
- **Финансови ползи**
- **Възможност за растеж и развитие**
- **Гъвкавост**
- **Подпомагане представители на местните общности**
- **Възможност за бизнес иновации**

Недостатъците да имаш собствен бизнес

- **Финансов риск**
- **Липса на първоначален капитал**
- **Лична отговорност**
- **Липса на свободно време**
- **Натоварване и стрес**

Избор на предмет на дейност

Едно от основните обстоятелства, което се вписва в Търговския регистър при създаването (регистрацията) на Дружество (ЕООД или ООД) е точното и конкретно описание на дейността, която ще бъде извършвана. Избор на предмет на дейност е огромен, в зависимост от сферата, в която бихте искали Вашата фирма да се реализира, било то: търговия, производство, предприемачество, услуги и т.н.. Най-общо казано, предмет на дейност на едно предприятие би могла да бъде всяка дейност, незабранена от закона.

Стопанска дейност

- Всички въпроси, свързани с упражняването на стопанска дейност, са уредени в **Търговския закон**
- **Търговец** по смисъла на Търговския закон е всяко физическо или юридическо лице, което по занятие извършва стопанска дейност, а **фирма** е наименованието, под което търговецът упражнява занятието си и се подписва.

Търговски закон. Видове Търговци по смисъла на закона.

Търговското право е изключително широк отрасъл на правото. Търговците са основните субекти на търговското право. Понятието „Търговец“ важи само за нуждите и обхвата на Търговския закон / ТЗ /. Търговско-правните взаимоотношения в България са цялостно уредени от ТЗ, действащ от 1.07.1991 г. В ТЗ подробно се разглеждат учредяване, действие и прекратяване на всяко едно от видовете дружества. Най-често срещаните правно организационни форми на търговски дружества в България в настоящия момент са Дружеството с ограничена отговорност / ООД / и акционерното дружество / АД /.

Стопанска дейност – избор на правна форма

Самоосигуряващо се лице (свободна професия):

Самоосигуряващи се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване са:

- лицата, регистрирани като упражняващи свободни професии и/или занаятчийска дейност;
- лицата, упражняващи трудова дейност, като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества;
- лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица;
- земеделските стопани и тютюнопроизводители, регистрирани

Процедури по регистрация на самоосигуряващо се лице

- Регистрация в **Регистър БУЛСТАТ (съвпада с ЕГН)** в Агенция по вписванията (АВ) на гише или по електронен път
- Самоосигуряващото се лице има задължението да се регистрира в **териториалната дирекция на НАП**
- Самоосигуряващото се лице е освободено от задължението да ползва касов апарат и да издава касови бележки при приемане на плащания в брой.
- Може да се регистрира по **ДДС** по желание, а когато оборотът за последните 12 месеца е 50 000 лв., подлежи на задължителна регистрация (*предстои промяна за задължителната регистрация по ДДС*)

Едноличен търговец (ЕТ)

Едноличен търговец (ЕТ) е физическо дееспособно лице, което представлява еднолично своя бизнес. За да се регистрира като ЕТ физическото лице следва да е български гражданин или лице, което има постоянно местожителство в България.

- Такса за вписване в търговския регистър – 30 лв.
- Едно лице може да регистрира само една фирма като едноличен търговец
- Фирмата на едноличния търговец трябва да съдържа без съкращения личното и фамилното или бащиното име
- Доходите от стопанска дейност на едноличните търговци се облагат със ставка от 15%.

ЕООД и ООД

Дружество с ограничена отговорност ООД може да се образува от едно или повече лица, които отговарят за задълженията на дружеството с дяловата си вноска в капитала на дружеството. То се създава със сключване на дружествен договор, който е и основния документ, регламентиращ устройството и дейността му. Когато дружество с ограничена отговорност се създава от едно лице, вместо дружествен договор се съставя учредителен акт и дружеството представлява Еднолично дружество с ограничена отговорност / ЕООД /. Органите на управление на ООД / ЕООД са Общо събрание и Управител.

Такса за вписване в Търговския регистър – 110 лева

Вписване на ЕООД и ООД

Стъпки:

- Проверка в електронния регистър на Търговския регистър и/или запазване на фирма
- Провеждане на учредително събрание и приемане на Дружествен договор или Учредителен акт
- Назначаване на управител/и
- Внасяне размера на дружествения капитал в специална набирателна банкова сметка

Предимства на юридическото лице

- Представителност
- Самостоятелност
- Възможности за финансиране чрез програми за безвъзмездна помощ
- Възможност за финансиране чрез кредити
- Право на извършване на специфични дейности, за които се изисква юридическо лице

Отговорности и задължения

- Изисквания за водене на документация
- Изискване за водене на аналитична счетоводност
- Задължения за представяне на справки, декларации и документи пред общински и държавни органи
- Разходи за поддържане на дружеството – банкова сметка, данъчни и други декларации, осигуровки и други задължения
- Ангажименти по заличаване

Отговорности и задължения

- Изисквания за водене на документация
- Задължения за представяне на справки, декларации и документи пред общински и държавни органи
- Разходи за поддържане на дружеството – банкова сметка, данъчни и други декларации, осигуровки и други задължения
- Ангажименти по заличаване

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.

The contents of this document are sole responsibility of RCVET to CCI-Blagoevgrad and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries, the Managing Authorities and the Joint Secretariat.

Interreg

Greece-Bulgaria

PEIRA

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!